

EKOIQ

YEŞİL İŞ / YEŞİL YAŞAM

KASIM - ARALIK 2021 SAYI: 97

www.ekoiq.com

Bla Bla Bla mı? Etkin Eylem mi?

GLASGOW

COP26

SÖYLEŞİ

“Atıklar Sorun Değil, Kazanılması Gereken Değerdır”

Kibar Holding bünyesinde faaliyet gösteren İnteraktif Çevre Genel Müdürü Volkan Ural, 2019 yılı sonunda AB Yeşil Mutabakatı ve Mart 2020’de yayınlanan Yeni Döngüsel Ekonomi Eylem Planı ile Avrupa Birliği’nin yeşil ekonomik düzeni merkezine aldığını vurguluyor ve atıkların gerçek değerini kazanması için çalıştıklarını söylüyor.

Barış DOĞRU

Volkan Bey, İnteraktif Çevre olarak, Türkiye’de bir holding çatısı altında kurulan ilk çevre şirketisiniz. Biraz firmanızı tanıtır mısınız bize? Temel olarak hangi alanlarda çalışıyorsunuz ve ne kadar zamandır faaliyet gösteriyorsunuz?

İnteraktif Çevre olarak müşterilerimize Türk sanayisinin atık alanında yaşadığı riskleri azaltan ve süregelen zorluklara çevre hizmetleri alanında güvenilir ve sürdürülebilir büyümeyi sağlayacak çözümler sunan bir atık yönetimi şirketi. Sanayi tesislerine kapsamlı atık danışmanlığı vererek her türlü çevresel alanda rekabetçi çözümler sunuyoruz. İnteraktif Çevre, Türkiye’nin önde gelen sanayi kuruluşlarından Kibar Holding ve ABD’de 1930’dan bu yana faaliyet gösteren ve Kuzey Amerika’nın en büyük çevre şirketlerinden birini bünyesinde barındıran The Heritage Group’un ortak girişimiyle 2015 yılı sonunda kuruldu. 2016 yılı ortalarında ise ticari faaliyetine başladı. Heritage’in bu alanda olan tecrübesi ve yenilikçi çözümleri, Kibar Holding’in Türk sanayi sektöründe etkin rolü ve geniş iş çevresiyle birleşerek kurumsal bir çatı altında toplandı.

Kuruluş misyonumuz sürdürülebilir bir çevre için değer yaratmak. Sürdürülebilirlik çalışmalarını odağına koyan

bir şirket olarak gerçekleştirdiğimiz projeler ve çalışmalar ile Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarını baz alan bir vizyonla hareket ediyoruz. Ek olarak UNDP, UN Global Compact, TÜSİAD ve İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD Türkiye) gibi ulusal ve uluslararası sivil toplum kuruluşuyla dirsek teması halinde çalışıyor, çağımızın gerektirdiği yenilikleri yakından takip ediyor, görev üstleniyoruz.

Şirketlerin mevcut atık yönetim faaliyetlerini yerinde inceleyerek durum tespiti yaparak proje planını belirliyoruz. Sistem kurulumu için gerekli ekipmanların tamamlanması ve ilgili insan kaynağının eğitiminin gerçekleştirilmesini sağlıyoruz. Atıkların toplanması, biriktirilmesi, geçici depolanması, etiketlenmesi, nakliyesi, geri kazanımı veya bertarafı süreçlerinin takibini yapıyoruz. Atık yönetimi kapsamında yapılan tüm çalışmaları ISO 26000 tabanı ile kayıt altına alıyoruz ve talep edilmesi halinde müşterilerimize özel raporlama sunuyoruz. Her atığın bir değer olarak gören anlayışımız, bizi farklı sektörlerde faaliyet gösteren her kurum ve kuruluşa onun kendine has özellikleriyle bütüncül bir şekilde çözüm sunmaya sevk ediyor. Sonuç olarak şirketler kendi karakteristik özellikleri ve

ihtiyaçları ekseninde şekillenen bir atık yönetimi sistemini kurma hedeflerini tamamlamış oluyorlar.

Türkiye’de atık yönetimi genel olarak ne durumda sizce? Bu konuda rakamlar ne gösteriyor? Ülkemizin firmalarının atık yönetimleri konusunda neler söyleyebilirsiniz?

Günlük hayatta kullanılan ürünlerin boş ambalajlarının oluşturduğu cam, metal, kâğıt-karton ve plastik atıklar “ambalaj atıkları” olarak nitelendiriliyor. TÜİK istatistiklerine göre Türkiye’de bir kişi günde yaklaşık 1,16 kg katı atık üretiyor. Bu miktarın da önemli bir kısmını, meyve-sebze ve yiyecek artıkları oluşturuyor. Ambalaj atığı olarak tanımladığımız cam, metal, kâğıt-karton ve plastik malzemeler, toplam atıkların yaklaşık %15’ini oluşturuyor.

Değerlendirilen atıkların başında gelen kâğıt, plastik ve cam atıkların geri dönüşümle tekrar kullanılabilir hale gelmesi hem doğal kaynaklar hem de sürdürülebilir ekonomi için büyük önem taşıyor. Çevre Mühendisleri Odası’nın hazırladığı rapora göre; hurda kağıdın tekrar kâğıt imalatında

kullanılması hava kirliliğini ortalama %80; su kirliliğini %35; su kullanımını ise %45 oranında azaltıyor. Plastiğin geri dönüştürülmesi enerji tüketiminden %85 oranında tasarruf sağlarken, atık camın geridönüşümle kazanılması enerji tüketimini %25; hava kirliliğini de %20 azaltıyor.

Özellikle 2019 yılında Sıfır Atık Yönetmeliğinin yayınlanmasıyla birlikte birçok farklı sektörün de atık ayrıştırma ve atık yönetimi konusunda çalışmalar yapması gerekliliği ortaya çıktı. Böylelikle ambalaj atıkları başta olmak üzere atıkların kaynağında ayrı toplanması ve geri kazanıma yönlendirilmesi için büyük bir çalışma başlatılmış oldu.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı verilerine göre, 2020 yılında ülke genelinde yaklaşık 2 milyon ton ambalaj atığı toplandı. Toplanan bu atıklarla yıllık 7 milyar kilovat saat enerji tasarrufu ile 300 milyon ton seragazı salımı engellendi. Bu da ekonomiye yaklaşık 2 milyar TL katkı sağladı.

Sıfır Atık Yönetmeliği'nde 9 Ekim 2021'de yapılan değişiklikle birlikte organize sanayi bölgeleri, oteller, alışveriş merkezleri, limanlar, tren ve otobüs terminalleri gibi sistem kurması ve sıfır atık belgesi alması gereken yerlere, online satış yapan firmalar, kafeterya ve restoranlar, serbest bölgeler, sanayi siteleri, 50'den fazla çalışanı bulunan tüzel kişiler, hukuk büroları, laboratuvarlar, çevre danışmanlık firmaları, dernek ve kooperatifler gibi birçok yeni yer eklendi.

Önümüzde, AB Yeşil Mutabakatı ve buna bağlı olarak AB Döngüsel Ekonomi Eylem Planı, belirleyici bir süreç olarak görünüyor. Ülkemizin şirketleri, atıklar bağlamında bu süreç ne kadar hazır? Neler yapmaları, nasıl hazırlanmaları gerekiyor?

Döngüsel ekonomi, atıkların kaynak olarak değerlendirildiği, geridönüşüm ve yeniden kullanım imkanlarının artırıldığı, ürünlerin daha uzun süre kullanımını hedefleyen bir model anlamına geliyor. Özellikle kaynak verimliliğine

"Sıfır Atık Yönetmeliği'nde 9 Ekim 2021'de yapılan değişiklikle birlikte, sistem kurması ve sıfır atık belgesi alması gereken yerlere, online satış yapan firmalar, kafeterya ve restoranlar, serbest bölgeler, sanayi siteleri, 50'den fazla çalışanı bulunan tüzel kişiler, hukuk büroları, laboratuvarlar, çevre danışmanlık firmaları, dernek ve kooperatifler gibi birçok yeni yer eklendi"

odaklanıyor ve bu sayede hem ekonomik hem de çevresel faydanın sağlandığı sürdürülebilir bir yeşil ekonomi modeli oluşturuyor.

Avrupa Birliği'nin (AB) döngüsel ekonomiye geçişe yönelik olarak 2014 yılında hazırlayıp yayınladığı ilk eylem planı gelecekte bu pazarda faaliyet gösteren işletmeleri neyin beklediğinin sinyallerini vermeye başlamıştı. 2019 yılı sonunda AB Yeşil Mutabakatı ve Mart 2020'de yayınlanan Yeni Döngüsel Ekonomi Eylem Planı ile Avrupa Birliği yeşil ekonomik düzeni merkezine aldı. Bu eylem planı, piyasaya sürülecek olan ürünlerin tasarımından üretimine, kullanılan hammaddenin nereden tedarik edildiğine kadar tüm sürecin takip edildiği ve sürdürülebilir kaynakların kullanıldığı bir pazar oluşturmayı hedefliyor.

Atık yönetiminin, çoğu zaman sanıldığı gibi aslında nihai noktada bulunan bir çalışma olmadığını düşünüyorum. Yani baştan üretiminizi buna göre tasarlamak gerekiyor, yoksa atıkların bertarafı son derece güç. Bu noktada döngüsel ekonomi ve endüstriyel simbiyoz yaklaşımları son derece önemli olanaklar sunuyor. Bu konuda neler söylemek istersiniz?

Doğal kaynak kullanımını azaltacak al-

ternatiflerin oluşturulması, endüstriyel simbiyoz uygulamalarının yaygınlaştırılması, atıkların kaynak olarak kullanılması ve atık oluşturmayacak, hatta azaltacak alternatiflerin değerlendirilmesi gerekiyor. Biz de bu bağlamda, birlikte çalıştığımız iş ortaklarımızla endüstriyel simbiyoz olanaklarını araştırarak, hem birbirleri arasında hem de farklı endüstrilerde atıkların bir değere dönüşmesi için çalışmalar yürütüyoruz. Türkiye'de atıkların toplanması, bertaraf edilmesi veya emniyetli bir şekilde ortadan kaldırılması için yeterli kadar nitelikli altyapı bulunmuyor. İnteraktif Çevre olarak hizmet verdiğimiz işletmelerin atıklarını toprağa gömmek yerine kaynağa çevirmek için farklı alternatifleri değerlendiriyoruz. Atıkları çözülmesi gereken bir sorun yerine kazanılması gereken değer olarak görüyor ve doğal kaynaklara ikame olarak değerlendirilebilecek alternatifleri araştırıyoruz. Döngüsel ekonomi bakış açısıyla hissedarımız Heritage Grubun Ar-Ge laboratuvarlarıyla birlikte atıkların inovatif çözümlerle farklı kullanım olanaklarının belirlenmesine yönelik alternatifleri çalışıyoruz. Bu çalışmalar sayesinde uzun yıllar bertarafı gönderilen birçok atığın geri kazanımını sağlıyor ve hatta doğrudan üretime kazandırıyoruz. ○